

Publieksdag
Hersentumoren

existentieel behandelen in de neuro- oncologie

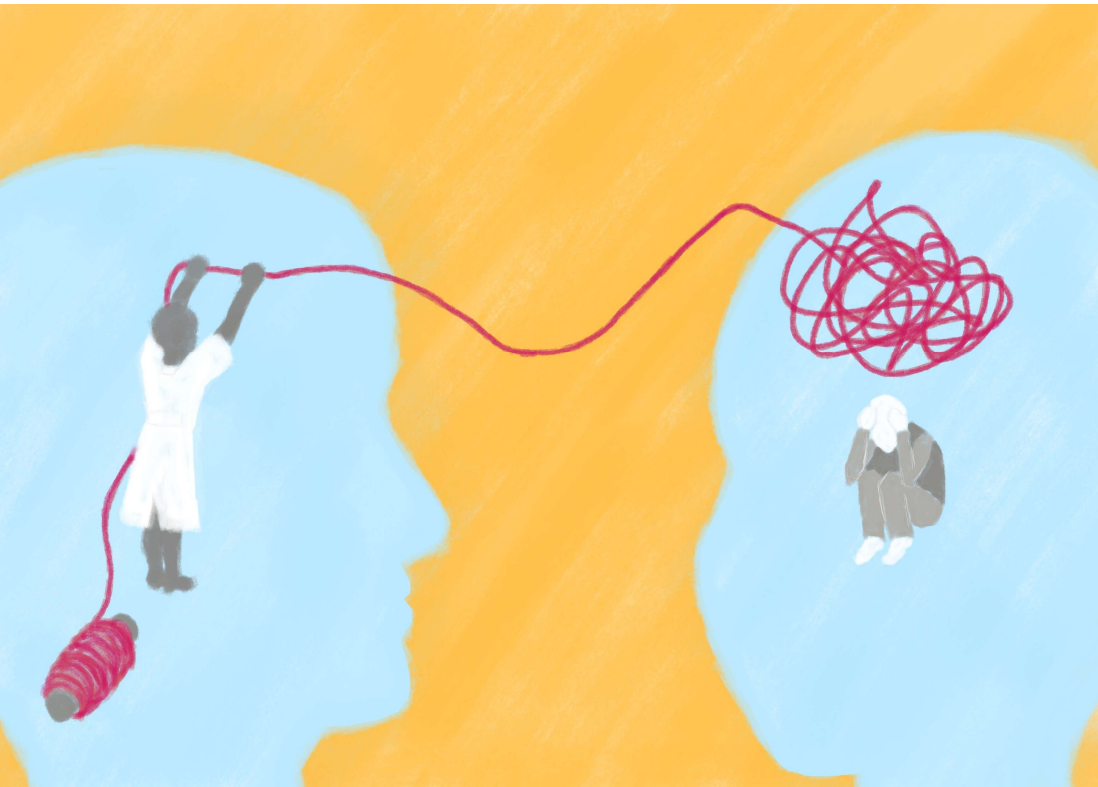
Tatjana Seute en Anouk De Sain

Zaterdag 16 maart 2024
De Landgoederij, Bunnik

In samenwerking met:

existentieel behandelen in de neuro-oncologie

Tatjana Seute, hoogleraar neuroloog / neuro-oncoloog
Anouk de Sain, neuro-psycholoog PhD student

tekeningen: Aniek Baumfalk, aios neurologie

UMC Utrecht

ontwikkeling van zorg en geneeskunde

existentieel (be)handelen?

waarom neuro-oncologie

onderzoek

patiëntenparticipatie

ontwikkeling van de zorg en geneeskunde

drie tijdperken:

1. medische dominantie – “vertrouw mij, ik ben de dokter”

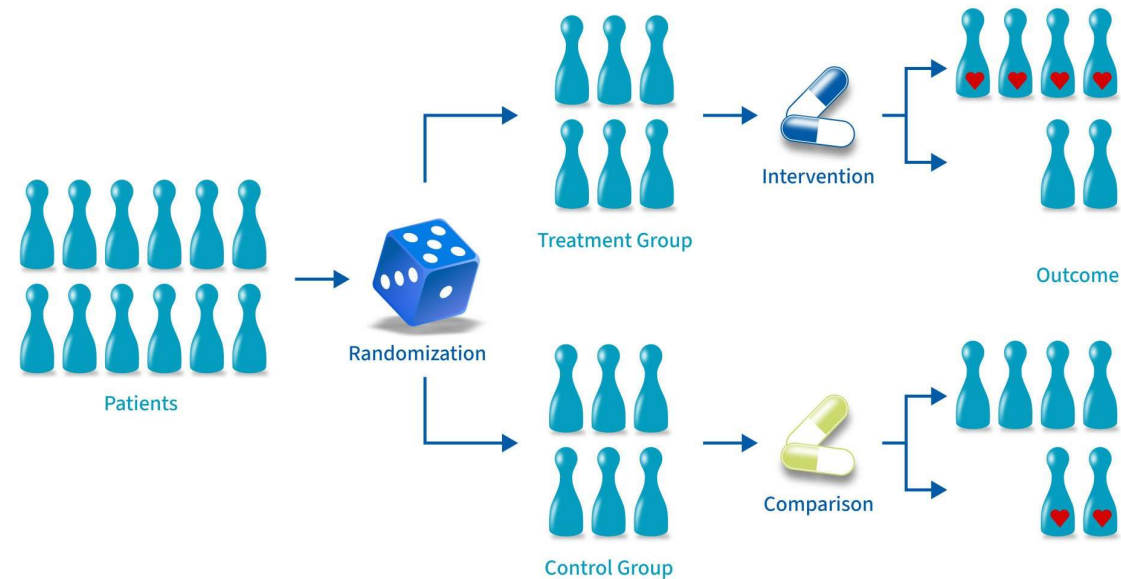

ontwikkeling van de zorg en geneeskunde

drie tijdperken:

2. controle/ evidence based medicine – “vertrouw mij, ik heb de getallen”

Randomized Controlled Trial

ontwikkeling van de zorg en geneeskunde

drie tijdperken:

3. **morele tijdperk** – “vertrouw mij, ik wil samen begrijpen, beslissen en leren”

**Meer mens,
minder patiënt!**

Onze visie in 5
toekomstbeelden

oproep van patiënten in 2018:

breder kijk op gezondheid

van: gezondheid is afwezigheid van
ziekte

naar: gezondheid is zinvol **leven**
ondanks aanwezige ziekte
= zingeving?

waardegedreven zorg

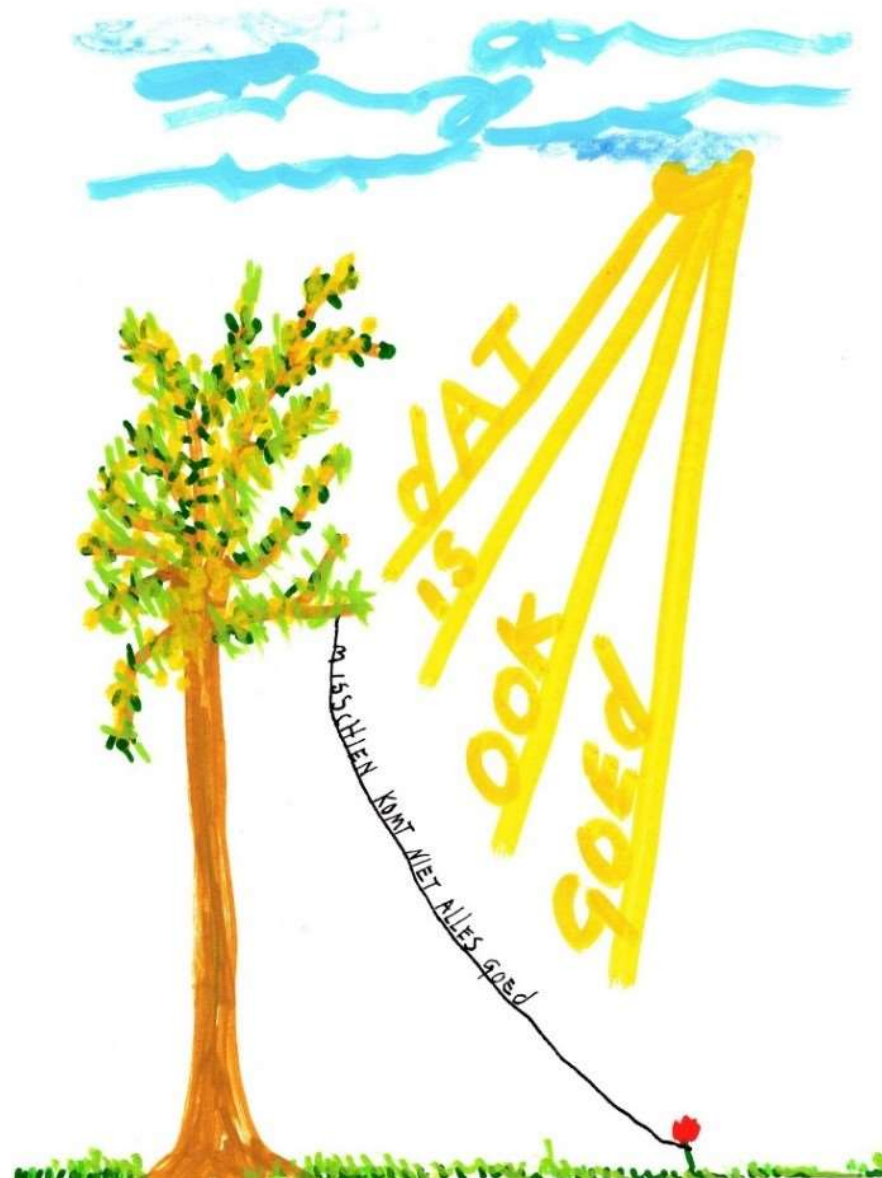
passende zorg

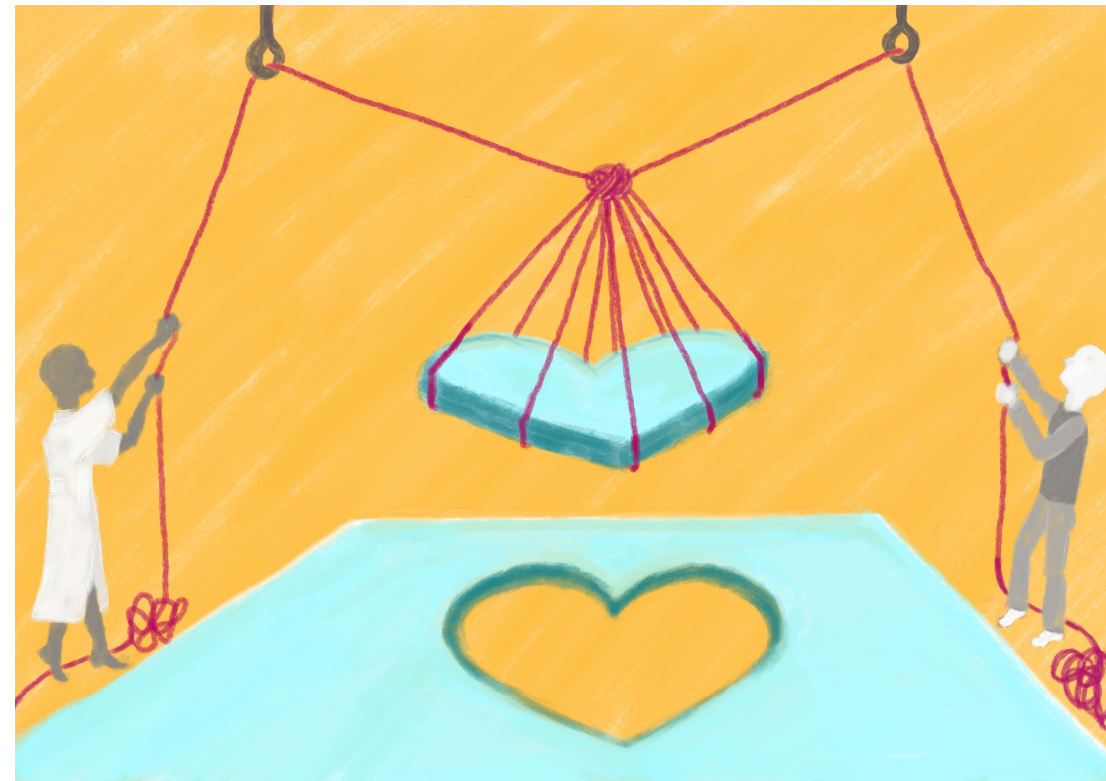
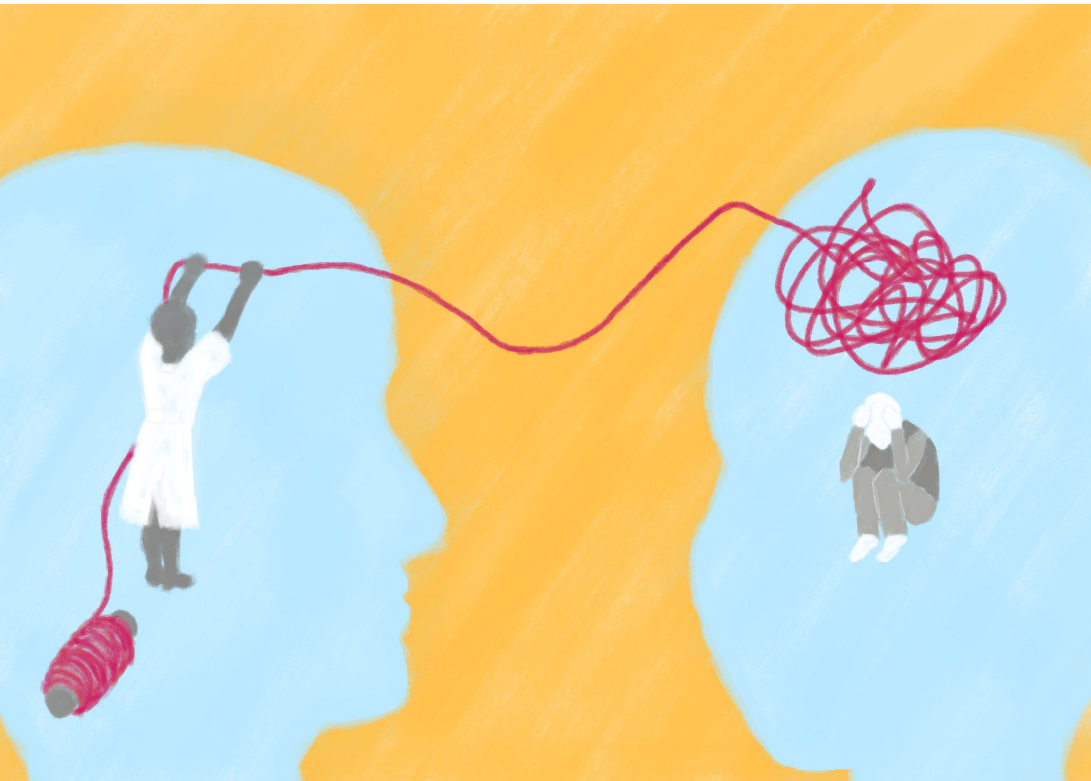
patiëntenparticipatie

samen beslissen

medisch technisch handelen wordt afgestemd op de zin- en betekenisgeving van de **individuele patiënt /mens**

de vaardigheden die nodig zijn om zingeving als uitkomstmaat te bevorderen kunnen worden samengevat onder de noemer als “existentieel (be)handelen”

neuro-oncologie

bij veel hersentumoren is de aanwezigheid van ziekte een feit

behandeling van gliomen is gericht op

- langer leven
- zo lang mogelijke tijd leven zonder tumorgroei
- behoud van 'kwaliteit van leven'

neuro-oncologie

bij veel hersentumoren is de aanwezigheid van ziekte een feit

‘genezing’ in traditionele zin is vaak niet mogelijk

een hersentumor *kan* een bedreiging zijn of worden voor:

wat je kan, hoe je je voelt, wie je bent...

neuro-oncologie

bij veel hersentumoren is de aanwezigheid van ziekte een feit

‘genezing’ in traditionele zin is vaak niet mogelijk

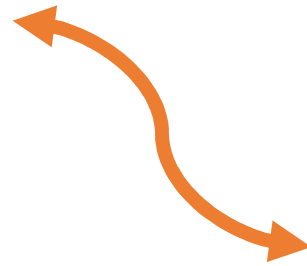

“werken aan perspectief”

“zingeving echte uitkomstmaat”

studie: existentieel behandelen

Praktijk, werkzaamheid en opschaalbaarheid van 'existentieel behandelen' in de Neuro-oncologie

Promotoren:

Prof. Dr. Tatjana Seute, UMC Utrecht

Prof. Dr. Astrid Janssens, Julius Centrum, UMC Utrecht

Co-promotor:

Dr. Carla Ruis, UMC Utrecht

Promovenda:

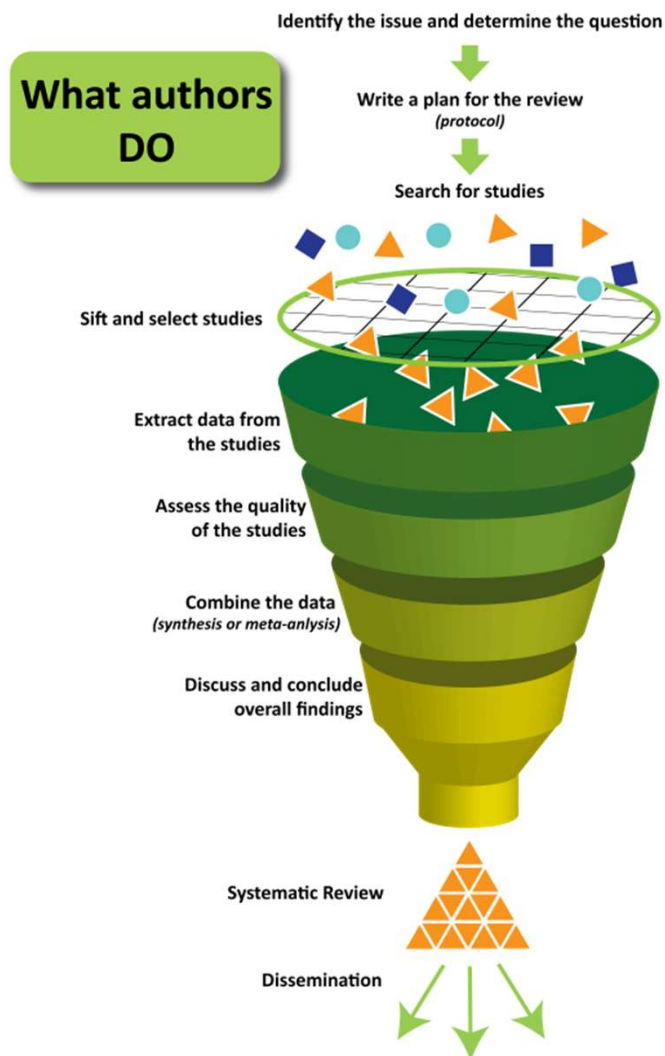
Anouk de Sain, MSc., UMC Utrecht

Wat is er al bekend over existentieel behandelen?

- informatie verzamelen
- vakgebied oncologie

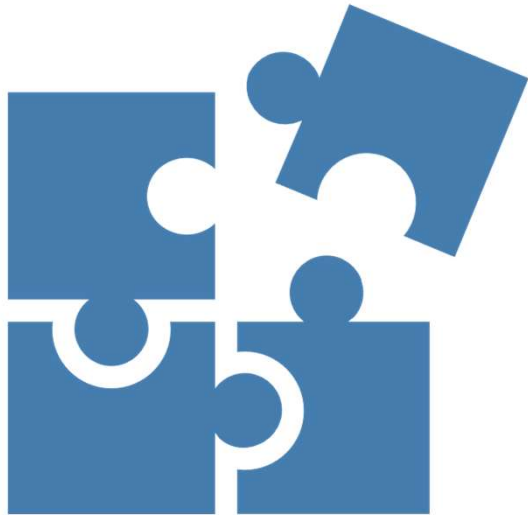

onderzoeksvraag

Wat zijn de ervaringen van patiënten en de zorgverleners op de afdeling neuro-oncologie op het gebied van existentieel behandelen en wat kunnen we daarvan leren over het behandelteam van de neuro-oncologie?

institutionele ethnografie

- *honest approach*
- begrijpen hoe ervaringen (vanuit patiënten en zorgverleners) verbonden zijn met elkaar en sociale instellingen
- cognitie

kwalitatief onderzoek

Patiëntenparticipatie in dit onderzoek

PARTICIPATIE MATRIX

Een toelichting op de vijf onderscheiden rollen kunt u vinden op de achterzijde van dit blad
Leest u a.u.b. voor gebruik van de Participatiematrix ook de handleiding (4 pagina's)

ROL IN PROJECT/ONDERZOEK

Toehoorder <i>Wordt geïnformeerd</i>	Meedenker <i>Wordt gevraagd mening te geven</i>	Adviseur <i>Geeft (on)gevraagd advies</i>	Partner <i>Werkt gelijkwaardig samen</i>	Regisseur <i>Neemt initiatief, (eind)beslissing</i>
--	---	---	--	---

FASE VAN PROJECT/ONDERZOEK		ROL IN PROJECT/ONDERZOEK				
		Toehoorder <i>Wordt geïnformeerd</i>	Meedenker <i>Wordt gevraagd mening te geven</i>	Adviseur <i>Geeft (on)gevraagd advies</i>	Partner <i>Werkt gelijkwaardig samen</i>	Regisseur <i>Neemt initiatief, (eind)beslissing</i>
Voorbereiding						
Uitvoering						
Implementatie						

© 2017 Kenniscentrum Revalidatiegeneeskunde Utrecht

De Participatiematrix is ontwikkeld door Kenniscentrum Revalidatiegeneeskunde Utrecht (UMC Utrecht Hersencentrum en De Hoogstraat Revalidatie) in samenwerking met de BOSK

mogelijke vervolgstappen

invloed
cognitie

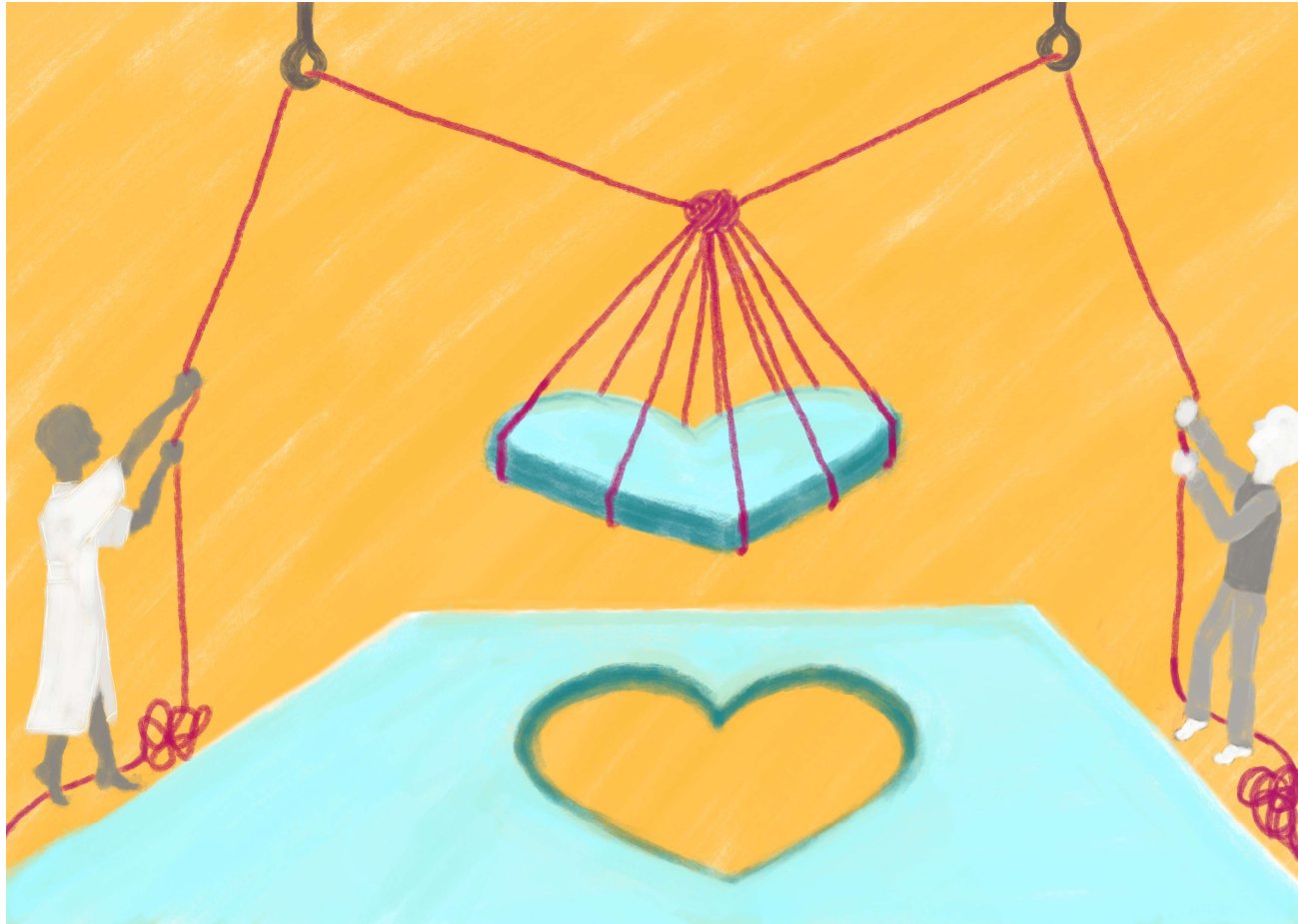
onderwijs

interventie

“competentieprofiel”

vergelijking andere
doelgroepen

heeft u vragen of suggesties: wij horen het graag!
A.M.deSain-2@umcutrecht.nl